

*Лілія ПРИСЯЖНА,
мол. наук. співроб.*

Удосконалення інформаційно-аналітичного супроводу діяльності органів місцевої влади як засіб сприяння ефективності регіональних перетворень

Стаття присвячена висвітленню ролі інформаційно-аналітичних структур, специфіці їх функціонування в процесі забезпечення інформаційного супроводу управлінських рішень стосовно здійснення необхідних реформ у регіонах.

На сучасному етапі переходу світового співтовариства до інформаційного суспільства ступінь використання інформаційного простору та інформаційних технологій стає одним з основних чинників зростання ефективності державного управління, підвищення дієвості та прозорості функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, як наслідок – підвищення економічного зростання, соціально-політичної стабільності, запобігання і ліквідації екологічних катастроф тощо. В Україні загальна тенденція розвитку й впровадження інформаційних технологій свідчить, що цей процес відбувається в основному у великих містах, які володіють розвинутою інфраструктурою телекомунікацій, кваліфікованими спеціалістами і де сформувався стійкий попит на інформаційні послуги. Між тим з посиленням впливу регіональних фінансових, промислових та політичних груп на загальну та політичну ситуацію в Україні оперативна та достовірна інформація про розвиток того чи іншого регіону може мати вирішальне значення у формуванні державної політики. Тобто першочергового значення при визначенні пріоритетів державної політики набуває саме інформація про діяльність регіональних органів влади.

У свою чергу, важливе значення має забезпечення інформаційних потреб і самих керівників областей, міст, районів, територіальних громад тощо. Рівень відповідальності й складність управлінської діяльності керівників адміністративно-територіальних одиниць достатньо високий, тому що саме вони мають забезпечувати стабільний, динамічний і системний розвиток свого регіону. Наявність точної й актуальної інформації допомагає керівникам різних рангів вирішувати завдання, що стоять перед ними, на якісно новому рівні. В управлінській практиці досить часто надана інформація містить повідомлення про другорядні події. Крім того, виникає велика кількість питань, на які важко знайти точні відповіді. Але грамотна інформаційна стратегія надає можливість управлінцям уникати появи таких ситуацій. Така інформаційна стратегія створює можливість ефективного управління, що, у свою чергу, сприяє поступальному розвитку суспільства.

Утім, наразі в Україні з різних причин не одержали належного розвитку основні напрями інформатизації та пріоритетні проекти, пов'язані з основною концептуальною ідеєю інформатизації. Зокрема, незбалансовано розвивається комп'ютерно-телекомунікаційне середовище. Монополізація каналів зв'язку й передачі даних, велика кількість провайдерів (різної кваліфікації) погіршують ситуацію, стимулюють розвиток «усічених», обмежених корпоративних мереж і, як наслідок, відхід від ідеї розвитку національного високодинамічного комп'ютерно-телекомунікаційного середовища. Це, у свою чергу, призводить до нерівності в інформаційному забезпеченні, не дає можливості ефективно й системно розв'язувати завдання державного управління, вирішувати проблеми освіти, науки тощо.

Сформувати інформаційне середовище регіону, щоб управлінські структури мали уявлення про ситуацію в регіоні й приймали обґрунтовані управлінські рішення, мають служби інформаційно-аналітичного забезпечення. Аналітики інформаційно-аналітичних

служб безпосередньо займаються аналізом інформаційних потреб, вивченням мотивацій в управлінських рішеннях, формуванням спеціалізованих (у тому числі повнотекстових) баз даних для побудови аналітичних моделей та кількісного аналізу об'єкта дослідження тощо. Для їх активної роботи необхідне знання різноманітних джерел інформації, характеристик інформації і вміння оцінювати їх з точки зору якісних (достовірність, об'єктивність, однозначність, своєчасність, актуальність тощо), кількісних (повнота, достатність тощо) і ціннісних значень.

Слід зазначити, що останнім часом створено велику кількість інформаційно-аналітичних служб. Це – інформаційно-аналітичні служби органів державної влади, політичних партій, громадських організацій тощо. За допомогою технічних, програмних і технологічних засобів інформаційно-аналітичні служби забезпечують збір, зберігання, обробку і надання інформації про господарську, економічну, політичну, соціальну й інші сфери діяльності регіону й країни в цілому. Але разом з цим необхідно оцінювати інформацію, оскільки чимало різних підрозділів і служб (інформаційно-аналітичні служби обласних і районних держадміністрацій, політичних партій, різних установ тощо) здійснюють моніторинг певних видів діяльності у власних інтересах, у тому числі на замовлення. У зв'язку з цим важливе значення має достовірність інформації.

Таким чином, функціональним завданням служб інформаційно-аналітичного забезпечення є створення умов для ефективного управління на всіх рівнях шляхом розробки і впровадження типових інформаційних інфраструктур для забезпечення інформаційної підтримки стратегічних і поточних управлінських рішень органів державної влади за допомогою новітніх інформаційних технологій, комплексної комп'ютеризації апарату управління в усіх процесах життєдіяльності й життєзабезпечення регіону з використанням повної, багатоаспектної, достовірної, актуальної і своєчасної інформації.

Інформаційно-аналітичні служби бібліотек активно входять у процес інформаційної творчої діяльності суспільства. Вони стають досить ефективним і, як засвідчила практика, перспективним у своєму розвитку суб'єктом інформаційних обмінів у структурі суспільства.

Наприклад, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ) при Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського (далі – Служба) готує оперативні інформаційно-аналітичні матеріали (які виконуює у режимі «сьогодні – на сьогодні»); аналітичні матеріали, які потребують більше часу для виконання, опрацювання більшої кількості різноманітних за своїм характером джерел і ґрунтуються на тривалому дослідженні певної проблеми; прогнозні матеріали тощо.

Діяльність СІАЗ як одного з підрозділів головної книгозбірні України має ряд переваг, головною з яких є доступ до величезних масивів інформації у фондах бібліотеки спеціальної літератури, періодичної преси як вітчизняних, так і зарубіжних видань тощо. Однак на сьогодні головним джерелом оперативної інформації є електронні джерела.

Так, на базі оперативної інформації сайтів органів державної влади, електронних версій друкованих ЗМІ, інтернет-видань тощо СІАЗ готує щоденний огляд «Резонанс» у режимі «інформація на базі інформації».

Нині одним з пріоритетних і перспективних напрямів роботи Служби є підготовка інформаційно-аналітичних продуктів «на випередження». Ідеться про підготовку експертних оцінок, аналітичних довідок та прогнозів з тих проблем, які вже найближчим часом можуть стати ключовими. Зокрема, СІАЗ готує інформаційно-аналітичний бюлетень «Прогнози», у якому висвітлюється як ситуація в цілому (тобто прогнозування її перспективного розвитку, наукові рекомендації щодо розв'язання проблем), так і розгляд зустрічних процесів прийняття рішень відповідними

структурами (зокрема органами державної влади), реалізація цих рішень та ефективність їхньої дії.

Опрацьована інформація структурується за таким рубриками:

- Події наступного тижня;
- Прогноз на перспективу;
- Події: експертні оцінки розвитку;
- Чутки як політтехнологічний прийом.

Треба зазначити, що для вирішення поставлених завдань необхідна підготовка відповідних спеціалістів. До кожного аналітика Служби висувається вимога бути не лише фахівцем у своїй галузі, а й освоювати суміжні спеціальності, тобто орієнтуватися в особливостях сучасного політичного процесу, законотворення, пріоритетних напрямках зовнішньої політики, питаннях гуманітарної сфери та основах економічних знань.

Безперечно, запорукою успішної інформаційно-аналітичної діяльності є належне технічне та матеріальне забезпечення. Одним зі стримуючих факторів розвитку регіональної інформатизації є відсутність у країні національної комп'ютерної мережі. Ще надто повільно в регіонах впроваджуються системи електронного документообігу й електронного цифрового підпису.

Та незважаючи на величезні труднощі, у регіонах починають проводитися роботи, спрямовані на реалізацію системних технологій для вирішення завдань комплексного розвитку регіонів. Наприклад, для інформатизації в регіонах нині активніше залучаються кошти місцевих бюджетів, що становить понад 25 млн грн на рік.

Загалом політика України в галузі інформатизації органів місцевого самоврядування може бути охарактеризована як зосереджена діяльність регіональних органів державної влади щодо створення єдиного інформаційного простору на основі системного підходу й загальних принципів адміністративних, організаційних і технічних рішень, ефективного впровадження й використання

сучасних комп'ютерних технологій у сфері міського адміністративного і господарського управління.

Інформаційну підтримку прийняття стратегічних і тактичних рішень на основі аналізу оперативної й достовірної інформації, моделювання соціально-економічних процесів має забезпечити створення й впровадження електронної інформаційної системи «Електронний уряд». Це дасть змогу значно розширити кількість джерел та обсяг інформації, що використовуються під час прийняття рішень; підвищити достовірність та оперативність інформації, що надходить до органів державного управління та від них; збільшити ефективність взаємодії існуючих інформаційних систем; забезпечити розвиток відкритості державних установ для широких кіл громадськості та засад прямої демократії в керуванні державою; дасть змогу захистити державні інтереси щодо зберігання, режиму доступу та розповсюдження інформації органів державної влади; досягти відповідності інформації органів державного управління міжнародним стандартам тощо.

Загалом забезпечити якісно новий рівень керування суспільством можна шляхом створення єдиної інформаційно-аналітичної системи органів державної влади та місцевого самоврядування.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що найважливішими наслідками інформатизації, які визначають успіх у вирішенні завдань соціально-економічного розвитку, є побудова сучасної системи державного управління, розвиток телекомунікаційного середовища, створення потужних інформаційних ресурсів, розвиток пріоритетних напрямів економіки та соціальної сфери.

Список використаних джерел

1. *Згуровський, М.* Шлях до інформаційного суспільства – від Женеви до Тунісу [Текст] / М. Згуровський // Дзеркало тижня. – 2005. – 3–9.08.

2. *Набруско, В.* Чи стане Україна господарем у власному інформаційному просторі [Електронний ресурс] / В. Набруско. – Режим доступу : <http://www.dt.ua>, вільний. Заголовок з екрану.

3. *Плющ, О.* Трансформація ролі ЗМІ в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / О. Плющ. – Режим доступу : <http://dialogs.org.ua>, вільний. Заголовок з екрану.